

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Jaarverslag 2024

ILT-IOD

Inlichtingen- en Opsporingsdienst
Inspectie Leefomgeving en Transport

Jaarverslag 2024

Inlichtingen- en opsporingsdienst
Inspectie Leefomgeving en Transport

Datum 25-03-2025

Colofon

Uitgegeven door Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres	Postbus 16191, 2500 BD Den Haag
Telefoon	088 489 00 00
Website	www.ilent.nl
Twitter/Instagram	@inspectieLenT

Inhoudsopgave

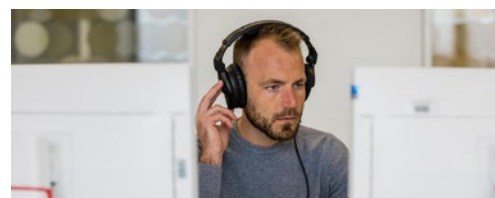
1 Inleiding	5
Inspectie Leefomgeving en Transport	5
ILT-IOD	6
Functioneel Parket	6
Versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving	6
Samenwerking met partners	7
2 Thema's en prioriteiten	8
3 Cijfers en resultaten	10
Team Criminele Inlichtingen	11
Team Intelligence	11
Team Informatie, Data en Analyse	11
4 Teams Opsporing	12
Afpakken crimineel vermogen	12
Strafrechtelijke interventies boa's	12
4 Signaleringen en bestuurlijke rapportages	13
Vergroten van effect en impact in zaken	14
Internationale signalering	14
5 Afdoeningen strafzaken (OM/FP)	15
Soorten afdoening	15
Prioriteiten van het College van procureurs-generaal	16
Resultaten afspraken	16

1. Inleiding

2. Thema's en prioriteiten

3. Cijfers en resultaten

4. Signaleringen en bestuurlijke rapportages

5. Afdoeningen strafzaken (OM/FP)

Voorwoord

Milieu doet geen aangifte

Daarom is het aan ons om degenen die schade toebrengen aan het milieu, actief op te sporen en te vervolgen. Dat is de drijfveer van de Inlichtingen en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT-IOD). Wij zijn de gespecialiseerde landelijke milieuopsporingsdienst van Nederland. We streven naar een wereld waarin milieucriminaliteit geen bedreiging meer vormt voor onze maatschappij. We doen strafrechtelijke onderzoeken naar complexe en georganiseerde (inter) nationale milieucriminaliteit. Met onze kennis, expertise en het grote netwerk dragen we bij aan de bescherming van een veilige en duurzame leefomgeving.

Ook in de samenleving nemen de zorgen toe over de schade die milieucriminaliteit brengt aan mens en milieu. Inwoners kunnen actief een bijdrage leveren aan hun eigen leefomgeving door signalen af te geven over verdachte situaties. Of het nu gaat om een formele aangifte of het delen van vertrouwelijke informatie met ons team criminele inlichtingen, elke bijdrage is van groot belang om dit onrecht aan te pakken.

Voor de bestrijding van milieucriminaliteit werken we nauw samen met diverse organisaties. Zoals met het Functioneel Parket, het onderdeel van het Openbaar Ministerie dat gespecialiseerd is in fraude en milieucriminaliteit. En met andere partners binnen en buiten de overheid. Door onze krachten te bundelen, kunnen we illegale praktijken die vaak schuilgaan onder de dekmantel van legale bedrijven, beter opsporen en aanpakken.

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de afspraken die we hebben gemaakt met onze partners en laten we zien wat we het afgelopen jaar hebben bereikt. We zijn een dienst in beweging, die de afgelopen jaren flink is gegroeid. Het wegwijs maken van nieuwe medewerkers vergt tijd en investering in opleiding en training. We zijn trots dat we toch het overgrote deel van de gestelde doelen in 2024 gehaald hebben. Zo hebben we fors meer strafrechtelijke onderzoeken afgerond en ingeleverd in vergelijking met vorig jaar.

De gedrevenheid en passie van onze medewerkers vormen een belangrijke basis in ons werk. Zij zetten zich dagelijks in voor een duurzame en veilige leefomgeving. Hun betrokkenheid is van onschatbare waarde voor het beschermen van mens en milieu. Samen blijven we ons inzetten voor een schoon en veilig Nederland, waarin milieucriminaliteit geen kans krijgt. U kunt op ons rekenen!

Arnold Posthuma
Hoofd ILT-IOD

1 Inleiding

Jaarlijks stellen de bijzondere opsporingsdiensten een handhavingsarrangement op. Dit gebeurt op basis van artikel 11 van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten. Ze doen dit namens de betrokken minister en het College van procureurs-generaal. In dit arrangement staan afspraken over de inzet van strafrecht en de afhandeling van opsporingsonderzoeken. Over het behalen van de afspraken en de inzet uit het arrangement wordt gerapporteerd.

Voor u ligt het verslag over 2024 van de Inlichtingen en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT-IOD). De minister van Infrastructuur en Waterstaat waaronder de ILT-IOD valt, verzendt het jaarverslag na vaststelling aan de Staten-Generaal zoals beschreven in artikel 11 lid 3 Wet op de bijzondere opsporingsdiensten.

Na een korte beschrijving van de taken en rollen van de ILT en het Functioneel Parket (FP) gaan we in op de uitbreiding van de ILT-IOD en de samenwerking met onze partners. Hoofdstuk 2 gaat in op de thema's en prioriteiten van 2024 voor de ILT-IOD. Daarna rapporteren we cijfermatig over de resultaten van 2024. Hoofdstuk 4 gaat over alternatieve interventies en internationale activiteiten. Tot slot rapporteren we de afdoeningen, zoals aangeleverd door het FP.

Inspectie Leefomgeving en Transport

De ILT is de toezichthouder van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Naast taken voor het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, houdt de ILT ook toezicht op wetgeving onder de verantwoordelijkheid van de ministeries van Economische Zaken en Klimaat, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Buitenlandse Zaken. Met 1.600 medewerkers werkt de ILT dagelijks aan veiligheid, vertrouwen en duurzaamheid in transport, infrastructuur, milieu en wonen.

De ILT is verantwoordelijk voor meer dan 170 verschillende onderwerpen. Alle inwoners van Nederland hebben op 1 of andere manier te maken met de resultaten van het werk van de ILT. Denk aan veilige en betrouwbare luchtvaart, veilig transport over de weg, een woning huren van een betrouwbare woningcorporatie of veilig drinkbaar water uit de kraan. Maar ook droge voeten houden achter de dijken, is een taak van de ILT.

ILT-IOD

De ILT-IOD is de gespecialiseerde opsporingsdienst van de ILT. Wij hebben de kennis en expertise om complexe strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren op het gebied van leefomgeving, transport en wonen. Dit doen we dit onder gezag van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM). We richten ons op georganiseerde criminaliteit die vaak gebruikmaakt van internationale (financiële) constructies en handelsstromen. Als opsporingsdienst hebben we dezelfde bevoegdheden als de politie. Dat betekent bijvoorbeeld dat we verdachten (tijdelijk) opsluiten of goederen en geld in beslag kunnen nemen. Zonder ingrijpen van de overheid zou uiteindelijk onherstelbare schade ontstaan aan mens, milieu en maatschappij.

We voeren strafrechtelijke onderzoeken uit onder leiding van het FP. De Officier van Justitie is de leider van het opsporingsonderzoek dat we uitvoeren. In voorkomende gevallen werken we samen met politie, andere landelijke opsporingsdiensten en buitengewone opsporingsambtenaren van bijvoorbeeld omgevingsdiensten of de eigen ILT.

Functioneel Parket

Het FP is een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het OM. Het is gespecialiseerd in de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit. Een belangrijk onderdeel van die bestrijding, is het afpakken van financieel voordeel dat via criminaliteit is verkregen. Bij het uitvoeren van deze taken is het FP verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafzaken waarin een bijzondere opsporingsdienst het opsporingsonderzoek doet. In de praktijk betekent dit dat de Officier van Justitie van het FP, leidinggeeft aan het opsporingsonderzoek.

Het FP streeft ernaar om, met de handhavingspartners, continu op de hoogte te zijn van actuele ontwikkelingen in de samenleving. En van de bedreigingen en risico's op het gebied van financieel-economische fraude en milieucriminaliteit. Vanuit deze hoogwaardige kennispositie selecteert het FP, met opsporingsdiensten en toezichthouders, de meest relevante zaken voor de strafrechtelijke afdoening.

Versterking stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving

De commissie Van Aartsen onderzocht in 2021 het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (het VTH-stelsel) (Commissie van Aartsen, 2021 'Om de leefomgeving'). Daarin was 1 van de aanbevelingen om te zorgen voor 'Meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging'. In de voorjaarsnota van 2022 is daarom een bedrag gereserveerd oplopend over een periode van 3 jaar van € 2 miljoen naar structureel € 6 miljoen voor de versterking van de ILT.

Een aanzienlijk deel van die extra middelen is besteed aan de uitbreiding van het aantal medewerkers bij de ILT-IOD. Deze uitbreiding versterkt de informatiepositie en vergroot de mogelijkheden om meer strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren. Er wordt ook een sterkere verbinding gelegd tussen opsporing aan de ene kant en toezichtafdelingen aan de andere kant. Sinds juli 2022 is de formatie van de ILT-IOD bijna verdubbeld, van 70 naar 130 medewerkers.

Hoewel eind 2023 de versterkingsoperatie milieuopsporing formeel is afgerond, was nog niet alle formatie ingevuld. Het bleek noodzakelijk (ook door natuurlijk verloop) om 40 nieuwe collega's in dienst te nemen in 2024. Daarom stond ook 2024 voor de ILT-IOD in het teken van het opleiden en vakbekwaam maken van nieuwe medewerkers. Gemiddeld duurt het 6 maanden voordat een rechercheur bevoegd is voor het uitvoeren van opsporingshandelingen en dus daadwerkelijk aan de slag kan gaan in een strafrechtelijk onderzoek. Na hun opleiding zijn medewerkers start bekwaam en werken zij onder de vleugels van ervaren collega's in de verschillende fases van de opsporing. Het duurt enige tijd voor de rechercheur zich ontwikkelt van startbekwaam naar vakbekwaam. Dit alles zorgt ervoor dat de productiviteit nog niet op het niveau is dat hoort bij de totale formatie. Desondanks is het aantal afgeronde opsporingsonderzoeken in lijn met de afspraken zoals gemaakt in het handhavingsarrangement voor 2024.

Samenwerking met partners

De ILT-IOD heeft in 2024 de samenwerking versterkt met toezichtafdelingen binnen de ILT en met andere diensten. Onder andere met een dag voor buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de toezichtafdelingen van de ILT. Met een netwerkdag zochten we de verbinding met de omgevingsdiensten. Voor de handel in F-gassen werken we samen met de toezichtafdeling van de ILT, het FP en de Douane aan een handhavingsstrategie. In verschillende overleggen met handhavingspartners probeert het Intelligence team (zie hoofdstuk 3) signalen op te halen die kunnen leiden tot betekenisvolle opsporingsonderzoeken.

Binnen het Platform Bijzondere Opsporingsdiensten werkten we in 2024 actief samen op het gebied van gezamenlijke opleidingen en ICT. Als lid van de Strategische Milieukamer (SMK) werkt de ILT in brede zin samen met andere diensten aan de bestrijding van milieucriminaliteit. De ILT is trekker voor 2 van de prioritaire thema's van de SMK. De ILT-IOD leverde een belangrijke bijdrage aan het dreigingsbeeld milieucriminaliteit (DBMC, zie hoofdstuk 4), met een hoofdstuk over criminele handelingen bij kunststofafval. Het geeft een rijk beeld van de werkwijze die in deze branche wordt toegepast.

In 2023 is het Fraude Expertise Knooppunt (FEK) gestart. Het FEK heeft als doel om de samenwerking op het gebied van toezicht en opsporing binnen de ILT te versterken en uit te breiden. Die samenwerking verloopt steeds beter. In 2024 zijn in dit kader 17 onderzoeken gestart en zijn doorlooptijden van onderzoeken verkort. Er is ook aandacht voor ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel in zaken waar boa's aan werken. Dit is voor een regulier opsporingsonderzoek dagelijkse praktijk, maar voor de relatief kleine onderzoeken is dit nieuw en draagt het bij aan de regel 'Misdaad mag niet lonen'.

Uitgelicht: Beslag op fatbikes van Chinese fabrikant

In samenwerking met het OM legden de ILT-IOD en de afdeling Toezicht Marktordening beslag op ruim 6.500 fatbikes die vanuit China via de Rotterdamse haven werden ingevoerd. Het ging volgens de ILT-IOD om ongekeurde bromfietsen met het uiterlijk van een fatbike, die als elektrische fietsen te koop (zouden) worden aangeboden. Er werd beslag gelegd omdat de fatbikes mogelijk niet voldeden aan de wettelijke eisen en daardoor een risico konden vormen voor de veiligheid van de berijders en andere verkeersdeelnemers. Dit soort fatbikes heeft de technische kenmerken van een bromfiets. Voor een bromfiets zijn een typegoedkeuring, kenteken en WA-verzekering nodig en geldt er een helm- en rijbewijsplicht (vanaf 16 jaar).

2 Thema's en prioriteiten

De ILT is verantwoordelijk voor de handhaving (toezicht en opsporing) van een grote diversiteit aan regelgeving. Dit omvat meer dan 170 onderwerpen en is door de vaak technische aard van de regelgeving ook complex. Dat betekent dat de ILT niet alles kan doen en dat het maken van keuzes noodzakelijk is. In afstemming met het FP en andere ketenpartners zet de ILT-IOD de schaarse capaciteit en middelen daarom vooral in waar de meeste risico's optreden en waar het maatschappelijk effect het grootste is. Als basis voor die keuze gebruiken we de ILT-brede risicoanalyse (IBRA), het meerjarenplan van de ILT (2024-2028), het dreigingsbeeld milieucriminaliteit (2021 en 2024) en de beleidsbrief BOD-en 2023. De prioritering van de verschillende opsporingsonderzoeken vindt plaats in de Landelijke Milieukamer die onder verantwoordelijkheid van de SMK opereert. De ILT-IOD is ook verantwoordelijk voor de opsporing als er criminaliteit bij woningcorporaties wordt geconstateerd.

De ILT(-IOD) werkt in de SMK samen met het FP, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit-IOD, de Nederlandse Arbeidsinspectie-IOD, politie en lokale overheden aan de strafrechtelijke aanpak, beleid en prioriteiten van milieucriminaliteit. Daarom werken de ILT en het FP aan een programmatische aanpak op het gebied van afval en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Binnen deze integrale aanpak wegen we telkens af op welk moment welke interventies geschikt zijn.

Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat in 2024 voor de ILT-IOD de focus op 6 onderwerpen lag:

- Afval
- Bodem
- Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)
- Olie fraude
- OAS en F-gassen
- Woningcorporaties

De ILT-IOD richt zich binnen al deze onderwerpen ook op certificerende instellingen, intermediairs en facilitators.

Uitgelicht: Zeecontainers vol illegale F-gassen onderschept in Rotterdam

De ILT-IOD nam in de zomer van 2024 4 zeecontainers in de Rotterdamse haven met daarin bijna 4.800 cilinders aan gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) in beslag. De partij kwam van buiten de Europese Unie en werd verscheept naar bedrijven of personen die F-gassen niet mogen importeren. Dat is dus illegaal. De 4 containers hadden een totale waarde van ongeveer € 1,5 miljoen. Het onderscheppen van de illegale gebeurde na een melding vanuit het EU-bureau voor fraudebestrijding (OLAF). Hieruit bleek dat de F-gassen mogelijk naar 3 Europese landen werden verscheept, waarbij de ontvangers de F-gassen niet mochten importeren. Deze bedrijven beschikten niet over de juiste papieren om deze F- gassen goed toe te passen. F-gassen zijn zware broeikasgassen en hebben een sterke invloed op de opwarming van de aarde. Om deze schade voor het milieu zoveel mogelijk te beperken, gelden daarom strenge Europese eisen voor het gebruik van en de handel in F-gassen.

3

Cijfers en resultaten

In 2024 heeft de ILT-IOD in het Handhavingsarrangement afspraken gemaakt met het FP over de aanpak van milieucriminaliteit en de doelstellingen voor 2024. Er is vooral ingezet op de thema's die in het vorige hoofdstuk als prioriteit zijn genoemd. De doelstellingen voor 2024 zijn afgeleid van de verschillende fases in het opsporingsproces.

Het opsporingsproces is informatie-gestuurd en kan op verschillende manieren starten. Team Criminele Inlichtingen (TCI) kan een heimelijk signaal afgeven. Team Intelligence ontvangt signalen van bijvoorbeeld een toezichthouder. Daarnaast kan Team Informatie, Data en Analyse (IDA) uit gegevensanalyse concluderen dat bepaalde activiteiten risicovol zijn. Daarbij wordt vooral ingezet op de eerdergenoemde prioriteiten. De 3 teams die zich met het vergaren van informatie bezighouden, doen dat in gecoördineerd verband. Daarvoor investeren zij in verbinding met interne en externe partners. Dit proces verloopt via een gezamenlijk ontwikkelde intelligence visie. Concreet is dit vertaald naar een Gezamenlijke Intelligence Opdracht 2023 – 2025 (GIO). Dit houdt in dat deze 3 ILT-IOD teams actief in 1 projectteam samenwerken aan het opbouwen van een informatiepositie op een specifiek, geprioriteerd onderwerp. Samen vindt men aanwijzingen en werkt men goede signalen op voor opsporingsonderzoeken. Het streven is dat in 2027 de GIO werkwijze volledig geïntegreerd is in de werkprocessen. Doel is een meerjarenprogramma met inwinnenplannen dat is afgestemd met het Functioneel Pakket.

De verkregen informatie kan leiden tot een opsporingsonderzoek (strafrechtelijk onderzoek) en uiteindelijk een proces verbaal dat wordt overgedragen aan het FP voor vervolging. De resultaten daarvan staan in hoofdstuk 5. Omdat voor bijna alle milieucriminaliteit geldt de drijfveer is, heeft het afpakken van geld verdiend met criminele activiteiten hoge prioriteit. De beoogde en behaalde resultaten van de verschillende teams staan hierna beschreven. Tot slot bespreken we de beoogde en

behaalde resultaten van de boa's zoals die zijn afgesproken in het Handhavingsarrangement 2024 met het FP.

Team Criminele Inlichtingen

Het Team Criminele Inlichtingen (TCI) verzamelt, verifieert en analyseert criminele inlichtingen ter bestrijding van (zware) milieucriminaliteit en andere fraude op gebieden waar ILT toezicht op houdt. Deze komt van informanten die hun verhaal vertrouwelijk bij de IOD doen. Op deze manier verkrijgt TCI informatie zonder dat te achterhalen is waar die vandaan komt. Dat is bijvoorbeeld noodzakelijk als de informant nauwe banden heeft met het bedrijf dat zich schuldig maakt aan milieucriminaliteit. De informatie kan tot nieuwe onderzoeken leiden of ondersteuning bieden aan lopende onderzoeken.

Verder is de informatie bruikbaar om een beeld te schetsen van hoe criminaliteit kan plaatsvinden (in een bepaalde sector). Het TCI levert processen-verbaal, criminele inlichtingen rapporten (CIR) en risicosignalen op. Met de 2 andere teams draagt het TCI bij aan informatie-gestuurde opsporing en het tegengaan van zware milieucriminaliteit. De gecombineerde informatie uit de verschillende bronnen wordt door de experts van deze teams optimaal gebruikt. Het draagt bijvoorbeeld bij aan het sectorbeeld van een branche waarin mogelijkheden voor criminele activiteiten aanwezig zijn.

Tabel 1: Resultaten TCI

2024	Proces-verbaal	Criminele inlichtingen rapport	Risicosignaal
Doelstelling	50	170	5
Behaald	69	186	9

Team Intelligence

Informatierechercheurs verzamelen, verwerken en interpreteren informatie over de binnen de ILT-IOD geprioriteerde onderwerpen. Dit doen ze onder andere door actief contact te onderhouden met partners van binnen en buiten de overheid. Daarnaast doorzoeken ze open en gesloten bronnen zoals het internet, het register van de Kamer van Koophandel en politiesystemen.

Een melding komt binnen bij het team Intelligence. Bijvoorbeeld een melding vanuit de ILT, TCI, het bedrijfsleven of de burger. Intelligence beoordeelt en weegt of deze melding wordt opgepakt. De verzamelde en geduide informatie wordt beschreven in een informatierapport. Op basis daarvan wordt besloten of een strafrechtelijke interventie doeltreffend en passend is. Dit gebeurt in overleg met het FP.

Als inzet van strafrecht gepast is, kan samen met het FP een strafrechtelijk onderzoek worden gestart. Niet alle meldingen worden strafrechtelijk opgepakt. Dit komt mede door de beperkte opsporingscapaciteit en prioritering op thema. Leidt een informatierapport niet tot een strafrechtelijk onderzoek? Dan wordt, als dat mogelijk is, de informatie gedeeld met partners voor een eventuele

bestuursrechtelijke aanpak.

Per thema worden de aantallen meldingen en informatierapporten geregistreerd. Het grootste aantal meldingen (21) was op het onderwerp met de grootste potentiële milieuschade: afval. Hetzelfde geldt voor het aantal informatierapporten (9). Afval is ook het thema waarop de meeste afgeronde onderzoeken zijn (5). Naast de prioriteiten houdt de ILT-IOD ook ruimte voor zaken die vanwege actualiteit of een sterk signaal opgepakt worden. In 2024 waren dit 16 meldingen.

In 2024 is vooral het aantal meldingen lager dan eerder was geschat (115 in plaats van de geplande 200 gepland). Een vergelijkbare trend is ook te zien bij partners zoals NVWA en politie. De personele bezetting van het team Intelligence is 1 van de oorzaken: dat in 2024 met 40% is gegroeid. Door de eisen om in het opsporingsproces in te stromen, zijn deze collega's maar beperkt inzetbaar. Daarnaast wordt ingezet op meer publiekscommunicatie, zoals via persberichten en een meer toegankelijke nieuwe webpagina. Verder wordt actief ingezet op het benaderen van de juiste partners die mogelijk relevante informatie hebben via (netwerk)bijeenkomsten en evenementen.

Tabel 2: Resultaten Intelligence

2024	Meldingen	Informatierapporten
Doelstelling	200	40
Behaald	115	35

Team Informatie, Data en Analyse

De versterking van de ILT-IOD is onder andere gericht op het verbeteren van onze informatiepositie. Al aan het begin van de uitbreiding is geïnvesteerd in een nieuw team: team Informatie, Data en Analyse (IDA) voor het versterken van data- en informatie gestuurd werken.

Het resultaat van het team bestaat in 2024 vooral uit operationele analyses. Dat zijn analyses die zijn uitgevoerd binnen strafrechtelijke onderzoeken. Denk bijvoorbeeld aan het analyseren van historische telecomgegevens. Een tactische analyse bestaat uit een domeinbeeld (beeld van een branche of thema), analyse van modus operandi (de manier waarop een delict is gepleegd) of risico-indicatoren op een geprioriteerd milieuthema. Hiermee krijgt het team een beeld van de achtergrond, patronen en risicofactoren voor crimineel gedrag binnen een sector. In 2024 is bijvoorbeeld het domeinbeeld bodem opgeleverd en gedeeld met de toezichthouder. In internationaal verband is een tactische analyse met Europol uitgevoerd.

Tabel 3: Resultaten Analyse

2024	Operationele analyses	Tactische analyses
Doelstelling	20	4
Behaald	46	4

4 Teams Opsporing

Eind 2024 waren er bij de ILT-IOD ongeveer 20 lopende strafrechtelijke onderzoeken. In 2024 zijn in totaal 24 strafrechtelijke onderzoeken afgerond. Deze resultaten liggen boven de afgesproken doelstelling van 20 onderzoeken. Daarnaast voert de ILT-IOD in samenwerking met politie en omgevingsdiensten 2 omvangrijke langdurige strafrechtelijke onderzoeken uit naar zware milieucriminaliteit. Die vragen veel capaciteit. Dit zijn het [onderzoek naar DuPont/Chemours](#) en het [onderzoek naar Tata Steel](#). Deze onderzoeken zijn juridische en technische complex en hebben de belangstelling van de politiek. Dit maakt de onderzoeken uitdagend.

Naast de reguliere onderzoeken zijn in 2024 7 rechtshulpverzoeken afgerond.

Tabel 5: Resultaten opsporing

2024	Regulier	Rechtshulpverzoek
Doelstelling	20	5
Behaald	24	7

Afpakken crimineel vermogen

Milieucriminaliteit wordt altijd gepleegd om daar financieel beter van te worden. Daarom is bij alle strafrechtelijke onderzoeken aandacht voor het afpakken van crimineel verkregen vermogen. In 2024 heeft de ILT-IOD ongeveer € 35 miljoen conservatoir beslag gelegd. Dat is het beslag dat voorafgaand aan de rechtszaak wordt gelegd op bezittingen of bankrekeningen om het afpakken van eventueel crimineel verkregen vermogen veilig te stellen. Het totaalbedrag is veel meer dan het streefbedrag van € 3,8 miljoen. Het beslag in 1 opsporingsonderzoek is voor het grootste deel (ca. 90%) verantwoordelijk voor het hoge bedrag. Dit maakt duidelijk dat het behalen van de beslagdoelstelling vaak afhankelijk is van het resultaat van enkele opsporingsonderzoeken.

Tabel 4: Resultaten conservatoir beslag

2024	Beslag in euro's
Doelstelling	€ 3.800.000
Behaald	€ 35.000.000*

* Het precieze bedrag is maart 2025 nog niet bekend.

Strafrechtelijke interventies boa's

Naast onderzoeken door de algemene opsporingsambtenaren (aoa's) van ILT-IOD is er in de strafrechtelijke handhaving een belangrijke rol weggelegd voor buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Zij werken voor de afdelingen Risicovolle Stoffen, Toezicht Marktordening, Toezicht Milieu en Toezicht Veilige mobiliteit van de ILT. De dagelijkse inzet valt onder de verantwoordelijkheid van deze afdelingen. Boa's hebben vaak specifieke vakkennis nodig om goed te kunnen beoordelen of bedrijven zich aan de geldende wet- en regelgeving houden. Per 1 januari 2024 waren 153 boa's werkzaam binnen de ILT. Alle boa's van de ILT hebben bij het constateren van onrechtmatigheden de keuze om strafrechtelijke of bestuursrechtelijke instrumenten in te zetten. Zij zijn zowel toezichthouder als opsporingsambtenaar.

De boa kan op basis van zijn bevoegdheden een proces-verbaal opmaken. Afhankelijk van het onderwerp gaat dat naar het FP of het arrondissementsparket (AP). Het gaat hier meestal om relatief eenvoudig vast te stellen overtredingen en misdrijven (Strafrecht materiële wetten, Wet economische delicten en andere bijzondere wetten). Wanneer de wet die ruimte biedt, kan de boa gebruikmaken van een strafbeschikking. Voor complexe zaken kan de ILT-IOD een opsporingsonderzoek starten. De onderstaande cijfers komen uit het registratiesysteem van de ILT. Ze zijn van toepassing op zaken die bij het FP en bij de arrondissementsparketten voor vervolging zijn aangeleverd.

Tabel 6: Strafrechtelijke interventies BOA

2024	Resultaten	Indicatieve aantallen
Proces-verbaal	434	450
Verkort proces-verbaal (Lik op stuk)	31	45
Strafbeschikking (Combibon)	397	250

4 Signaleringen en bestuurlijke rapportages

Strafrechtelijke handhaving beweegt zich op het scherpst van de wettelijke snede. Bij strafrechtelijke handhaving moet het voor de rechter duidelijk zijn welke wet en welk artikel is overtreden. Daar moet bewijs voor worden aangeleverd door de opsporingsdienst en de Officier van Justitie. Daarom heeft strafrechtelijke handhaving het meeste last van bijvoorbeeld onduidelijke regelgeving, (gebrek aan) samenwerking van handhavingsinstanties of afwezigheid van handhavingsperspectieven.

Om de bevindingen uit de uitgevoerde strafrechtelijke onderzoeken op dit vlak zichtbaar te maken, kan een bestuurlijke of signalerende rapportage door de ILT-IOD worden gemaakt. Daarin wordt de casus beschreven, adviezen geformuleerd en de zienswijze van de betrokken partners opgenomen. De bestuurlijke rapportages worden afgestemd met het FP. Met de rapportages gaat het effect van het onderzoek verder dan de veroordeling van de verdachte. Het maatschappelijk effect van het onderzoek verhoogt. In 2024 heeft de ILT-IOD geen zelfstandige signaleringen en bestuurlijke rapportages uitgebracht. Wel sloten we aan bij signaleringen, bijvoorbeeld over staalslakken, die zijn uitgebracht binnen de ILT.

Een andere vorm van rapportages over de risico's waaraan de maatschappij bloot staat, zijn dreigingsbeelden. De ILT-IOD heeft, in samenwerking met handhavingspartners, in 2024 het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit uitgebracht. Dit is met alle handhavingspartners gedeeld en helpt op die manier bij het zoeken naar criminele gedragingen.

Uitgelicht: Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit

De ILT-IOD beschrijft in het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit de handelwijzen in kunststofafval die in de afgelopen 5 jaar zijn gesignaleerd vanuit het milieutoezicht, signalen van Team Criminele Inlichtingen, openbare bronnen en strafrechtelijke onderzoeken. Het dreigingsbeeld is in opdracht van de SMK opgesteld. De ILT-IOD constateert dat financieel gewin leidt tot criminele handelingen. Door het delen van deze kennis hoopt de ILT-IOD inzicht te geven in hoe criminaliteit met kunststofafval eruit kan zien. Met als doel dit probleem gezamenlijk beter aan te pakken. Nederland speelt een grote rol in de wereldwijde handel in kunststofafval. Tijdens elke stap in de handelsketen van kunststofafval vinden criminele handelingen plaats.

Vergroten van effect en impact in zaken

Het strafrecht geeft bepaalde (ingrijpende) bevoegdheden en onderscheidt zich daarmee van andere vormen van handhaving (zoals bestuursrechtelijke handhaving). Het middel van strafrecht dient dan ook zo effectief mogelijk worden ingezet. We willen het strafrecht daar inzetten, waar er het meeste effect vanuit gaat. Daarom plaatsen we de strafrechtelijke inzet, in afstemming met het FP, steeds in de context van andere interventies en barrières. Zoals een programmatische aanpak waarbij de strafzaken zijn ingebed in samenwerking met bestuurlijke toezichthouders. Door informatie en kennis uit onderzoeken beschikbaar te stellen aan anderen wordt die samenwerking vormgegeven. Zo opereert het strafrecht niet geïsoleerd, maar in verbinding met andere vormen van handhaving, toezicht en nalevingsbevordering. Hiermee kan bovendien de strafrechtketen worden ontlast en kunnen de doorlooptijden worden versneld.

Daarom is het van belang om bij de start van een onderzoek te kiezen voor de meest passende (integrale) aanpak en interventie(s). Maar ook later in het opsporingsproces kan verbinding met andere vormen van handhaving worden gezocht. In 2024 heeft de ILT-IOD getekend voor actieve deelname aan de Interventietoolbox '[Justia](#)'. Deze toolbox doet suggesties voor een andere aanpak dan opsporing. Dit kan in een vroeg stadium van een onderzoek ter inspiratie worden toegepast om een passende interventiestrategie te bepalen.

Internationale signalering

Aangezien criminaliteit zich weinig aantrekt van regio- of landsgrenzen heeft een toenemend deel van de strafrechtelijke onderzoeken een internationaal karakter. Het internationale speelveld van de ILT-IOD is vergelijkbaar met de ILT-taken en is zodoende zeer divers qua onderwerpen.

Operationeel niveau werken we samen met Europol en een aantal relevante Europese lidstaten. Bijvoorbeeld via het uitwisselen van politie-informatie via de geëigende kanalen. Maar ook in het Europese samenwerkingsplatform European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT) en binnen 'joint investigation teams' (JIT). En binnen EUROPOL Operational Task Forces en meer strategisch via het opsporingsnetwerk EnviCrimeNet. We hebben ook direct contact met organisaties als INTERPOL, de Verenigde Naties en het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF). Dat geldt ook voor het netwerk van de Europese Unie voor de tenuitvoerlegging en handhaving van de milieuwetgeving (IMPEL).

Uitgelicht: Internationale bijeenkomst certificerende instellingen en milieufraude

Op initiatief van de ILT-IOD zijn opsporingsinstanties uit diverse Europese landen, EUROPOL en INTERPOL in Utrecht samengekomen. Het doel van de bijeenkomst was om te praten en bewustzijn te creëren over de rol van certificerende instellingen en laboratoria bij het tegengaan van milieufraude. Deze bijeenkomst was onderdeel van een groter Europees samenwerkings-initiatief: European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). Dat zich richt op de bestrijding van ernstige criminaliteit. Sinds 2018 staat milieucriminaliteit hoog op de agenda van EMPACT.

Certificerende instellingen hebben een cruciale taak: ze controleren bedrijven en stellen vast of ze aan bepaalde eisen voldoen. Deze certificaten zijn belangrijk voor allerlei zaken, zoals het hergebruik van afval en de productie van duurzame energie. Maar het vertrouwen in deze certificaten staat onder druk. Uit onderzoek van de ILT blijkt dat er nog veel verbeterd kan worden in de manier waarop certificeringssystemen werken.

5

Afdoeningen strafzaken (OM/FP)

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de prestatie-indicatoren van het FP (OM/FP) over 2024 die zijn vastgelegd in de jaarschijf ILT-FP 2024.

Dit betreffen afdoeningen die in 2024 zijn geregistreerd en waarin het FP een straf heeft opgelegd of tot een sepot is gekomen, dan wel waarin een rechtbank uitspraak heeft gedaan. De dossiers van deze zaken zijn vaak al in eerdere jaren ingeleverd door de opsporingsteams van de ILT. De complexiteit en omvang van een strafrechtelijk onderzoek, de duur van de regiefase bij de rechter-commissaris, maar ook de beschikbare zittingscapaciteit bij de rechtbank, zijn van invloed op het uiteindelijke moment van afdoening.

Soorten afdoening

In dit jaarverslag is uitgegaan van 'geregistreerde parketnummers'. In één strafrechtelijk onderzoek kunnen meerdere parketnummers zijn geregistreerd. Eén parketnummer betekent één verdachte. Dit kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. Binnen onderzoeken komt het regelmatig voor dat bij verschillende verdachten (ieder met een eigen parketnummer) verschillende vervolgings-beslissingen worden genomen. Bijvoorbeeld wanneer zowel de natuurlijke persoon als de rechts-persoon wordt meegenomen als verdachte en op een later moment wordt besloten om één van de twee te seponeren en de ander te vervolgen.

Als wordt beslist dat een verdachte terecht moet staan voor een strafbaar feit, kan hij worden gedagvaard om voor de rechter te verschijnen. Op het parketnummer dat aan deze verdachte is gekoppeld, wordt de beslissing ‘dagvaarden’ genomen. Een strafzaak kan ook buitengerechtelijk worden afgedaan. Dit kan met een OM-strafbeschikking of een transactie.

Tot slot kan een strafzaak worden geseponeerd. Een deel van de technische sepots betreft een sepot 02, onvoldoende bewijs. Zoals gezegd, betreft het sepots die veelal betrekking hebben op parketnummers die onderdeel uitmaken van een groter strafrechtelijk onderzoek, waarin meerdere parketnummers zijn geregistreerd. Dat wil zeggen: meerdere (rechts)personen als verdachte zijn aangemerkt. Een verklaring hiervoor is dat de aanvankelijke inschatting wie verdachte is bij de start van een onderzoek, die inschatting lopende het onderzoek in een ander daglicht kan komen te staan waardoor het niet langer opportuun is die (rechts)persoon te vervolgen, zoals bijvoorbeeld in geval van een faillissement. Van belang is dat veelal in onderzoeken waarin ten aanzien van één of meer verdachten tot sepot is overgaan, medeverdachten wél worden vervolgd. Het onderzoek tegen deze medeverdachten loopt bijvoorbeeld nog of heeft geleid tot een strafoplegging.

Prioriteiten van het College van procureurs-generaal

Ten slotte is het relevant te noemen dat het FP voor de periode 2023 tot en met 2026 de door het College van procureurs-generaal vastgestelde prioriteiten volgt door daar FP doelen aan te koppelen. Dat betekent dat het FP beoogt minder afhankelijk te worden van de zittingscapaciteit bij de rechtspraak, door meer onderzoeken buitengerechtelijk af te doen bijvoorbeeld via het opleggen van OM-strafbeschikkingen. Daarnaast wil het FP de voorraden beheersbaar krijgen en houden door o.a. het maken van scherpere keuzes bij het selecteren en prioriteren van strafrechtelijke onderzoeken en het geprioriteerd wegwerken van oude voorraden. Dit moet uiteindelijk leiden tot effectievere afdoeningen met kwalitatief betere dossiers en een verlaging van het sepotpercentage. Tijdens het wegwerken van voorraden zullen de doorlooptijden overigens omhoog gaan: deze (oude) zaken hebben ieder immers een lange doorlooptijd. De focus op het wegwerken van oude zaken maakt ook dat er minder capaciteit is voor de verwerking van actuele zaken, waardoor de doorlooptijden van die zaken ook oploopt. Dit wordt nog eens versterkt doordat er in 2024 sprake was van vacatures / personele onderbezetting en er minder beoordelingscapaciteit was. Verder heeft het wegwerken van oude voorraden en het daardoor vaak ook herbeoordelen van 16 zaken tot gevolg dat er meer wordt geseponeerd, bijvoorbeeld omdat de feiten (te) lang geleden zijn gepleegd.

Resultaten afspraken

- 1. Instroom aantal verdachte (rechts) personen:
Het totaal aantal parketnummers dat in 2024 onder de ILT bij het FP aangeleverd en door het FP is geregistreerd, bedraagt 202. Dit betreffen zowel zaken van de ILT-IOD als strafrechtelijke zaken van ILT-toezicht. Ten opzichte van 2023 is dit een daling van 24,9% (67 parketnummers). Dit betreft voornamelijk reguliere zaken.
- 2. Uitstroom aantal verdachte (rechts) personen, OM-afdoening en eindvonnis van de rechter (ZM):
In 2024 zijn er in totaal 200 parketnummers uitgestroomd (maatwerk en regulier)¹. Dit komt nagenoeg overeen met het aantal van 2023, toen waren het 204 parketnummers.
- 3. Aantal verdachte (rechts) personen in onderzoeken door het FP beoordeeld:
In het jaar 2024 heeft het FP 30 maatwerk parketnummers afgedaan (beoordeeld). Dat is exact gelijk aan het aantal van 2023.

Onderstaande tabel toont het aantal FP-beoordelingen in 2024, onderverdeeld in maatwerk- en reguliere zaken. Standaard-processenverbaal/reguliere zaken zijn relatief ‘compacte’ strafdossiers waarin (bijna) geen bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn toegepast.

	Maatwerk	Standaard
Wijze van afdoening	Aantal parketnrs	Aantal parketnrs
Dagvaarden	18	16
OM-strafbeschikking	3	97
Transactie	1	13
Voorwaardelijk sepot	1	3
Onvoorwaardelijk sepot	7	43
Administratief beëindigd		15
Eindtotaal	30	187

- 4. Aantal eindvonnissen rechter:
De rechter heeft in 2024 in totaal 17 eindvonnissen opgelegd waarvan: 11 met een strafoplegging; 1 schuldverklaring zonder strafoplegging en 5 vrijspraken.

1 Uitstroom wordt weergegeven in aantallen parketnummers en betreffen alle zaken met een OM-afdoening exclusief ‘dagvaarden’ + de ZM-afdoeningen met eindvonnis.

5. Interventiepercentage:

Van de totale uitstroom FP en ZM afdoening heeft 75% van de parketnummers geleid tot een strafrechtelijke afdoening. Het gewenste interventiepercentage ligt op 81%. Het interventiepercentage geeft kortgezegd aan hoeveel procent van de bij het FP ingestroomde zaken met een geslaagde, strafrechtelijke interventie zijn afgedaan. In 2024 – zoals in de inleiding ook aangegeven – is er vooral aandacht voor het wegwerken van oude werkvoorraden. Daardoor is er ook relatief meer geseponeerd, waarvan de onvoorwaardelijke sepot als een niet-geslaagde interventie worden beschouwd en dus niet meetellen in het interventiepercentage. Dit heeft het interventiepercentage negatief beïnvloed.

6. Het onvoorwaardelijke sepotpercentage:

Het onvoorwaardelijke sepotpercentage van het totaal aantal beoordeelde verdachten (parketnummers) over 2024 is 23%. Dat is iets hoger dan de gewenste 19%. Dit is deels het gevolg van – zoals in de inleiding beschreven – het door het FP geprioriteerd wegwerken van oude voorraden, waardoor er (relatief) meer wordt geseponeerd.

Doorlooptijd:

Van de door de ILT ingeleverde reguliere processen verbaal (parketnummer), werd in 2024 48% binnen 3 maanden na ontvangst van het proces-verbaal door het FP beoordeeld. De doorlooptijd is met 48% fors lager dan de doelstelling van 75%. Dit is deels veroorzaakt door het geprioriteerd wegwerken van de voorraad oude zaken, zoals in de inleiding ook aangegeven. Hierdoor wordt een relatief groot aantal (oude) zaken met een lange doorlooptijd beoordeeld, waardoor de doorlooptijd oploopt.

Uitgelicht: Biociden: een tweede onderzoek in korte tijd

De ILT-IOD heeft een opsporingsonderzoek lopen naar het gebruik van een verboden stof bij de bestrijding van spinnen. Verkoop en gebruik van een dergelijk middel is niet toegestaan, vanwege de schade aan mens en milieu. Bij een actie in de omgeving van Utrecht in november 2024, is bij een bedrijf een illegale stof aangetroffen bedoeld voor de bestrijding van spinnen. Tijdens deze actie zijn monsters genomen uit producten die bedoeld zijn voor spinnenbestrijding. Deze monsters zijn ter plekke getest op een aantal stoffen. In meerdere monsters is een niet toegelaten biocide aangetroffen. Het middel is vermoedelijk door het bedrijf gebruikt om woningen en bedrijfspanden in te spuiten ter bestrijding van insecten, met name spinnen. De ILT-IOD onderzoekt nog waar en hoe het verboden middel precies is toegepast. Hiervoor is onder andere de administratie bij het bedrijf gevorderd.

Dit is een uitgave van de
Inspectie Leefomgeving en Transport

Postadres : Postbus 16191
2500 BD Den Haag
Telefoon : 088 489 00 00
Website : www.ilent.nl
Twitter/Instagram : @inspectieLenT